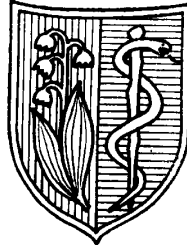

CENTRUM MEDYCZNE KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO

Program specjalizacji

W

CHIRURGII PLASTYCZNEJ

Program dla lekarzy posiadających specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty
w chirurgii dziecięcej lub chirurgii ogólnej

Warszawa 2002

Program specjalizacji przygotował zespół ekspertów:

- Prof. dr hab. med. Andrzej Zieliński - konsultant krajowy
Prof. dr hab. med. Józef Jethon - przedstawiciel Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego
Prof. dr hab. med. Kazimierz Kobus - przedstawiciel Naczelnej Izby Lekarskiej:
Prof. dr hab. med. Julia Kruk-Jeromin - przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Chirurgii Plastycznej, Rekonstrukcyjnej i Estetycznej
Prof. dr hab. med. Jerzy Strużyna - - przedstawiciel konsultanta krajowego

1 - Cele studiów specjalizacyjnych

Cele edukacyjne

Celem studiów specjalizacyjnych jest wykształcenie samodzielnego chirurga plastyka posiadającego nowoczesną wiedzę i umiejętności praktyczne pozwalające na rozpoznanie i skuteczne leczenie ostrych i przewlekłych stanów chorobowych wrodzonych i nabytych, związanych ze zniekształceniami i ubytkami funkcji, powstałych w wyniku urazu, choroby przewlekłej, procesów degeneracyjnych i starzenia się pacjentów.

Uzyskane kompetencje

Lekarz po ukończeniu studiów specjalizacyjnych uzyska szczególne kwalifikacje uprawniające zgodnie ze współczesną wiedzą medyczną do:

- wykonywania wysokospecjalistycznych świadczeń lekarskich i profilaktycznych z zakresu chirurgii plastycznej, rekonstrukcyjnej i estetycznej; w szczególności zaś kompetencje lekarza obejmują: posługiwanie się technikami płatowymi i przeszczepianie tkanek w obrębie głowy, szyi, kończyn górnych i dolnych oraz tułowia; wykonywanie operacji korekcyjnych pourazowych i wrodzonych zniekształceń nosa, małżowin usznych, powiek i piersi kobiecych; chirurgicznego leczenia wad rozwojowych czaszki twarzowej, wargi górnej i podniebienia, małżowin usznych, ręki i zewnętrznych części układu moczowo-płciowego; leczenia wstrząsu oparzeniowego i postępowania z ranami oparzeniowymi; leczenia blizn i keloidów oraz wykonywania operacji estetycznych nosa, małżowin usznych, twarzy i szyi, piersi oraz przedniej ściany brzucha a ponadto we współpracy ze specjalistami w zakresie ortodoncji, chirurgii szczękowo-twarzowej, foniatrii, pediatrii oraz protetyki współdziałanie w leczeniu rozszczepów wargi górnej i podniebienia.
- orzekania o potrzebie rehabilitacji leczniczej, niezdolności do pracy, niezdolności do pracy zarobkowej lub w gospodarstwie rolnym, uszczerbku na zdrowiu oraz niepełnosprawności z powodu rozpoznanych i leczonych chorób,
- przygotowywania opinii, zaświadczeń i wniosków dotyczących leczonych chorych,
- udzielania konsultacji lekarskich w dziedzinie chirurgii plastycznej lekarzom innych specjalności,
- prowadzenia promocji zdrowia i zapobiegania chorobom i urazom,
- wykonywania indywidualnej, specjalistycznej praktyki lekarskiej lub udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach grupowej praktyki lekarskiej w dziedzinie chirurgii plastycznej,
- kierowania kliniką, oddziałem lub przychodnią chirurgii plastycznej,
- kierowania specjalizacją w chirurgii plastycznej innych lekarzy stomatologów,
- doskonalenia zawodowego innych pracowników medycznych,

- kierowania eksperymentem medycznym w dziedzinie chirurgii plastycznej.

2 - Wymagana wiedza

Oczekuje się, że lekarz po ukończeniu specjalizacji wykaże się znajomością:

- patofizjologii i leczenia różnych rodzajów wstrząsu, gospodarki wodno-elektrolitowej i równowagi kwasowo-zasadowej, patofizjologii układu krzepnięcia i zaburzeń krzepliwości krwi w chirurgii,
- postępowania z chorym nieprzytomnym i postępowania reanimacyjnego w zatrzymaniu akcji serca,
- oceny stanu psychicznego chorego ze zniekształceniem,
- fizjopatologii gojenia ran i leczenia zakażeń w chirurgii,
- planowania złożonych zabiegów rekonstrukcyjnych, zasad techniki chirurgicznej w chirurgii plastycznej, współczesnych poglądów na immunologię przeszczepów tkankowych,
- anatomii i histologii skóry i tkanki podskórnej,
- chirurgicznej anatomii oczodołu, nosa, nerwu twarzowego, szyi, ręki i przedramienia, kończyny dolnej, układu naczyniowego powłok ciała, układu limfatycznego,
- wskazań, techniki operacyjnej i postępowania pooperacyjnego w zastosowaniu przeszczepów skóry pełnej i pośredniej grubości, złożonych przeszczepów tkankowych oraz przeszczepów powięzi, ścięgien, chrząstki, kości, śluzówki i nerwów,
- anatomii, podziałów i rodzajów uszypułowanych płatów skórno-tłuszczowych,
- planowania, technik operacyjnych, postępowania pooperacyjnego i powikłań w zastosowaniu płatów skórno-tłuszczowych z sąsiedztwa ubytku, płatów krzyżowych, rurowatych, wolnego płata skórno-tłuszczowego z pachwiny, wolnego i uszypułowanego płata piersiowo-barkowego Bakamjiana, operacji Abbe-Estlandera, Z-plastyki,
- techniki zespożeń małych naczyń i nerwów przy przeszczepianiu wolnych płatów tkankowych,
- leczenia zachowawczego i chirurgicznego blizn przerostowych, przykurczów bliznowatych i keloidów,
- wskazań, rodzajów, techniki operacyjnej oraz powikłań w zastosowaniu protez śródtkankowych,
- podziałów i leczenia znamion barwnikowych, naczyniaków krwionośnych i limfatycznych,
- epidemiologii, etiologii, podstaw patomorfologii, podziałów i zasad leczenia nowotworów łagodnych i złośliwych skóry oraz patologii i leczenia czerniaka złośliwego
- epidemiologii, klasyfikacji, diagnostyki i profilaktyki oparzeń, organizacji pierwszej pomocy w oparzeniach, leczenia wstrząsu oparzeniowego, zasad leczenia miejscowego, stosowania antybiotyków w oparzeniach, odżywiania chorych oparzonych i zaburzeń metabolizmu w późnym okresie choroby oparzeniowej,
- techniki operacyjnej, resuscytacji, wskazań i postępowania pooperacyjnego we wczesnym wycięciu tkanek martwiczych, postępowania w oparzeniach rąk i

leczeniu oparzeń chemicznych i elektrycznych, zasad przeszczepiania skóry i stosowania opatrunków biologicznych w oparzeniach,

- patologii, objawów i leczenia oparzeń górnych dróg oddechowych, patofizjologii i leczenia oparzeń elektrycznych,
- patofizjologii i leczenia odmrożeń,
- etiopatologii i leczeniu uszkodzeń tkanek energią promienistą,
- embriologii czaszki twarzowej, zasad leczenia urazów tkanek miękkich twarzy, zastosowania płatów wyspowych w ubytkach twarzy, rekonstrukcji pełnej grubości policzka,
- zasad postępowania w złamaniach szkieletu twarzowej części czaszki, postępowania leczniczego w złamaniach oczodołu i złamaniach nosowo-oczodołowych, wtórnych operacjach korekcyjnych po złamaniach oczodołu oraz zabiegach rekonstrukcyjnych w ubytkach kości pokrywy czaszki i zasad postępowania w oskalpowaniach skóry owłosionej głowy,
- etiopatologii i metod leczenia porażenia nerwu twarzowego oraz patologii i leczenia połowiczego zaniku twarzy,
- patogenezy i leczenia chirurgicznego zmarszczek twarzy, szyi i powiek, zastosowania toksyny botulinowej w chirurgii estetycznej
- patologii i zasad leczenia chirurgicznego ubytków powiek, bliznowatego wywinięcia i wywinięcia powiek, zrostów powiek z gałką oczną, opadnięcia powiek górnych, niedrożności dróg łzowych, rekonstrukcji zarośniętego worka spojówkowego i więzadła przyśrodkowego szpary powiekowej, operacji korekcyjnych fałdów nakątnych powiek, postępowania leczniczego we wrodzonym braku gałki ocznej i metod rekonstrukcji brwi,
- operacji zmieniających kształt chrząstki części nosa, zasad korekcji chirurgicznej nosa garbatego i krzywego, operacji korekcyjnych w zakresie przegrody nosa, leczenia nosa siodełkowego i perforacji przegrody nosa oraz typowych wad rozwojowych nosa,
- patologii i leczenia guzowatości nosa, morfologii oraz leczenia częściowych i całkowitych ubytków nosa ze szczególnym uwzględnieniem rekonstrukcji nosa płatem z czoła i zastosowania przeszczepów złożonych w częściowych ubytkach nosa,
- embriologii małżowiny usznej, epidemiologii, etiologii i podziału wad rozwojowych małżowiny usznej, metod leczenia całkowitego niedorozwoju małżowiny usznej ze szczególnym zwróceniem uwagi na metody Brenta i Nagaty oraz zabiegów korekcyjnych w odstających małżowinach usznych i częściowych ubytkach małżowin usznych,
- zasad leczenia wrodzonego zdwojenia wargi, bliznowatego zniekształcenia warg oraz zwięzienia szpary ustnej, postępowania chirurgicznego w spłyceniu przedsionka jamy ustnej, operacji odtwórczych w ubytkach wargi górnej i dolnej oraz patologii i taktyki leczenia raka wargi dolnej,
- anatomii chirurgicznej podniebienia oraz epidemiologii, etiologii i klasyfikacji rozszczepów wargi górnej i podniebienia oraz wad i zespołów współistniejących z rozszczepem, zasad zespołowego leczenia rozszczepów wargi i podniebienia, metod leczenia chirurgicznego jedno- i obustronnych rozszczepów wargi, wtórnych

operacji zniekształceń po zeszytciu rozszczepu wargi, leczenia chirurgicznego rozszczepów podniebienia, leczenia przetok po powikłanym leczeniu operacyjnym rozszczepu podniebienia i niewydolności podniebienno-gardłowej, metod operacyjnych i wyboru terminu wydłużania przegrody skórnej nosa, rodzaju i zasad leczenia skośnych rozszczepów twarzy, sposobów rekonstrukcji przetok gardła dolnego i przelyku po laryngektomii oraz możliwości leczniczych w zespołach: Treachera Collinsa, Crouzona, Aperta, Pierre Robina, Mobiusa oraz hipertyloryzmie,

- pomiarów cefalometrycznych głowy, zasad leczenia chirurgicznego prognii, rekonstrukcji żuchwy, zasad leczenia zespołu I i II łuku skrzelowego oraz wskazań, zasad i techniki operacyjnej wtórnych przeszczepów kostnych w szczelinę rozszczepionego wyrostka zębodołowego oraz osteotomii szczęk
- leczenia nowotworów ślinianki przyusznej, wskazań i techniki operacyjnej operacji Crille'a,
- leczenia bliznowatych przykurczów szyi,
- zabiegów rekonstrukcyjnych w ubytkach piersi u kobiet, operacji korekcyjnych w przerście i opadnięciu piersi u kobiet, zasad chirurgicznego powiększania piersi u kobiet i powikłań po tym leczeniu, operacji odtwórczych brodawki piersiowej u kobiet, patologii i leczeniu ginekomastii oraz możliwości chirurgicznego leczenia ubytków ściany klatki piersiowej
- chirurgicznego leczenia obwisłego brzucha, przepuklin przedniej ściany brzucha, wskazań, techniki operacyjnej i powikłań podczas usuwania nadmiaru tkanki tłuszczowej w zakresie powłok,
- epidemiologii, etiologii i podziału oraz leczenia spodziectwa i wierzchniactwa, wskazań i techniki operacyjnej perineouretrostomii, cystostomii i możliwości rekonstrukcyjnych w ubytkach prącia oraz wrodzonym niedorozwoju pochwy,
- chirurgicznego leczenia transseksualizmu,
- zasad kwalifikowania chorych z chorobowymi i pourazowymi schorzeniami ręki do leczenia operacyjnego i rekonstrukcyjnego,
- sposobów i techniki znieczulenia przewodowego i regionalnego ręki z niedokrwieniem kończyny, rodzajów cięć operacyjnych na rękę i przedramieniu, zasad plastyki miejscowej i płatami krzyżowymi w zaopatrywaniu ubytków skóry ręki oraz sposobów zaopatrywania ubytków opuszki i zasad amputacji palców ręki,
- epidemiologii, etiologii i podziału urazów ręki, diagnostyki uszkodzeń ścięgien zginaczy, prostowników i nerwów ręki, postępowania w świeżych uszkodzeniach ścięgien prostowników i zginaczy ręki, rodzajów szwów ścięgien (taktyka, technika operacyjna, postępowanie pooperacyjne, leczenie usprawniające), wtórnych przeszczepów ścięgien, pierwotnych i wtórnych szwów nerwów ręki, operacjach zastępczych w przypadkach nieodwracalnego uszkodzenia nerwów pośrodkowego, łokciowego i promieniowego oraz w przypadku porażeń mieszanych nerwu pośrodkowego i łokciowego, postępowania w replantacji ręki z zasadami techniki mikrochirurgicznej,
- zasad i techniki operacyjnej transpozycji palców, taktyki i techniki postępowania w leczeniu operacyjnym palcozrostu i palcozrostu z niedorozwojem, operacji

odtwórczych we wrodzonym braku kciuka, zasad leczenia rozszczipionego kciuka, podziałów wad rozwojowych ręki wg Borsky'ego, Entina, Swansona,

- etiologii, patogenezy, symptomatologii i leczenia operacyjnego choroby Dupuytrena, wtórnych operacji przykurczu Volkmanna, leczenia operacyjnego przykurczów bliznowatych ręki, zespołów: cieśni kanału nadgarstka, kanału Guyona i uciskowego gałęzi międzykostnej nerwu pośrodkowego,
- patologii i leczenia pourazowych, przewlekłych ran kończyn dolnych, postępowania leczniczego w oskalpowaniu kończyn dolnych, etiopatogenezy i leczenia owrzodzeń żyłakowych, wykorzystania płatów mięśniowych w zaopatrywaniu ubytków podudzia, etiopatogenezy i leczenia ubytków pięty, patofizjologii, podziału i leczenia obrzęku limfatycznego kończyny dolnej, zasad rehabilitacji narządów ruchu,
- patofizjologii i leczenia odleżyn,
- dokumentacji stosowanej w chirurgii plastycznej,
- historii chirurgii plastycznej w Polsce i na świecie,
- odpowiedzialności prawnej chirurga plastyka w świetle ustawodawstwa polskiego.

3. - Wymagane umiejętności praktyczne

Oczekuje się, że lekarz po ukończeniu specjalizacji wykaże się umiejętnościami:

- wykonania różnego rodzaju plastyki miejscowej,
- wykonania przeszczepów skóry pośredniej i pełnej grubości,
- wykonania przeszczepów kości, chrząstki, powięzi, śluzówki, tkanki tłuszczowej, ścięgien i nerwów,
- wykonania różnego rodzaju plastyki płatami skórnymi, skórno-powięziowymi, skórno-mięśniowymi i mięśniowymi,
- wykonania plastyki rozszczipu wargi i podniebienia,
- rekonstrukcji małżowiny usznej,
- chirurgicznego leczenia wad rozwojowych głowy i szyi,
- wykonania operacji polegających na przenoszeniu wolnych płatów tkankowych z zespoleniem mikronaczyniowym i mikronerwowym,
- chirurgicznego leczenia zniekształceń poroszczepowych,
- wykonania operacji obrzęku limfatycznego,
- wykonania operacji zmniejszających i powiększających piersi kobiece, rekonstrukcji piersi po operacji onkologicznej, wykonania operacji ginekomastii
- chirurgicznego leczenia wad rozwojowych zewnętrznych części układu moczopłciowego
- chirurgicznego leczenia wad rozwojowych i zniekształceń pourazowych ręki
- wycięcia regionalnych węzłów chłonnych
- wykonania operacji estetycznych małżowin usznych, nosa, twarzy i szyi, piersi oraz przedniej ściany brzucha

4. - Formy i metody kształcenia

a) Kursy specjalizacyjne

Uwaga: Zaliczane będzie specjalizującym się lekarzom uczestniczenie tylko w tych kursach specjalizacyjnych (wprowadzających i doskonalących), które uzyskały pozytywną opinię konsultanta krajowego i wpisane zostały na prowadzoną przez CMKP listę kursów specjalizacyjnych i podmiotów prowadzących kursy objęte programem specjalizacji, która podawana jest corocznie do wiadomości specjalizujących się lekarzy na stronie Internetowej CMKP: www.cmkp.edu.pl

Kurs wprowadzający

1) Temat kursu: "Wprowadzenie do specjalizacji w chirurgii plastycznej"

Treść kursu:

Program kursu obejmuje formalno-prawne podstawy doskonalenia zawodowego lekarzy, podstawy farmakoeconomiki oraz wprowadzenie do programu specjalizacji w chirurgii plastycznej w zakresie: organizacji chirurgii plastycznej w Polsce i na świecie, gospodarki wodno-elektrolitowej i równowagi kwasowo-zasadowej, współczesnych poglądów na patologię wstrząsu, postępów w leczeniu wstrząsu oparzeniowego i wczesnego usuwania tkanek martwiczych w oparzeniach, zaburzeń hemostazy w chirurgii, zakażeń wewnątrzszpitalnych, postępów w antybiotykoterapii, fizjopatologii gojenia ran, współczesnych poglądów na immunologię przeszczepów tkankowych, znieczuleń w chirurgii plastycznej, podstawowych technik operacyjnych stosowanych w plastykach miejscowych i płatach skórno-mięśniowych, zasad leczenia urazów ręki, podziałów i zasad leczenia nowotworów powłok, podstawowych zasad technik mikrochirurgicznych, leczenia blizn przerostowych i keloidów, etiopatogenezy i leczenia owrzodzeń żyłakowych podudzi oraz patofizjologii i leczeniu odleżyn.

Czas trwania kursu: 2 tygodnie

Miejsce kształcenia: kurs organizowany i prowadzony jest przez Klinikę Chirurgii Plastycznej CMKP w Warszawie przy współpracy z wiodącymi ośrodkami chirurgii plastycznej

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z wiedzy objętej programem kursu przeprowadzane przez kierownika kursu.

Kursy specjalizacyjne doskonalące

2) Temat kursu: "Chirurgia ręki i mikrochirurgia"

Treść kursu:

Kurs obejmuje następujące zagadnienia: zasady postępowania w uszkodzeniach nerwów ręki i przedramienia, możliwości lecznicze uszkodzeń ścięgien zginaczy i prostowników ręki, operacje zastępcze ręki i zabiegi rekonstrukcyjne na kciuku, zasady postępowania w chorobie Dupuytrena i przykurczu Volkmanna, rozpoznawanie i leczenie nowotworów ręki oraz wad rozwojowych kończyny górnej, zasad technik mikrochirurgicznych stosowanych w chirurgii rekonstrukcyjnej i zastosowanie wolnych płatów tkankowych; replantacje oraz rewaskularyzacje.

Czas trwania kursu: 1 tydzień

Miejsce kształcenia: w Klinice Chirurgii Plastycznej CMKP w Warszawie

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z wiedzy objętej programem kursu przeprowadzane przez kierownika kursu.

3) Temat kursu: "Mikrochirurgia"

Treść kursu:

Kurs obejmuje zasady technik mikrochirurgicznych stosowanych w chirurgii plastycznej, zasady preparowania i zastosowania wolnych płatów w różnych okolicach ciała oraz replantacje i rewaskularyzacje.

Czas trwania kursu: 1 tydzień

Miejsce kształcenia: w Szpitalu Chirurgii Plastycznej w Polanicy Zdroju

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z wiedzy objętej programem kursu przeprowadzane przez kierownika kursu.

4) Temat kursu: "Wady rozwojowe twarzy"

Treść kursu:

Kurs obejmuje następujące zagadnienia: rozwój głowy ze szczególnym uwzględnieniem twarzy, etiopatogeneza, epidemiologia i klasyfikacja rozszczepów wargi i podniebienia oraz wad i zespołów współistniejących z rozszczepem, wielospecjalistyczne leczenie rozszczepów wargi i podniebienia, rola pediatry w opiece nad dzieckiem z rozszczepem, zasady chirurgicznego leczenia rozszczepów wargi i podniebienia, etiopatogeneza, morfologia i leczenie wad rozwojowych małżowin usznych, wad towarzyszących mikrocji oraz innych rzadkich wad rozwojowych twarzy.

Czas trwania kursu: 1 tydzień

Miejsce kształcenia: w Klinice Chirurgii Plastycznej ICh AM w Łodzi

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z wiedzy objętej programem kursu przeprowadzane przez kierownika kursu.

5) Temat kursu: "Chirurgia twarzowo-czaszkowa"

Treść kursu:

Kurs obejmuje następujące zagadnienia: leczenie świeżych urazów tkanek miękkich części twarzowej czaszki, kwalifikacje i rodzaje operacji korekcyjnych czaszki, osteotomie szczęki, dystrakcje kości twarzy, korekcje zniekształceń poroższczepowych, zasady leczenia złamań oczodołów, patofizjologię i leczenie postępującego zaniku twarzy, operacje rekonstrukcyjne powiek i nosa oraz metody leczenia chirurgicznego porażenia nerwu twarzowego.

Czas trwania kursu: 1 tydzień

Miejsce kształcenia: w Szpitalu Chirurgii Plastycznej w Polanicy Zdroju

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z wiedzy objętej programem kursu przeprowadzane przez kierownika kursu.

6) Temat kursu: "Chirurgia estetyczna"

Treść kursu:

Kurs obejmuje następujące zagadnienia: psychologiczne i społeczne aspekty chirurgii estetycznej, operacje estetyczne małżowin usznych, operacje korekcyjne wrodzonych i pourazowych zniekształceń nosa, plastyki powiek górnych i dolnych, operacje zmarszczek twarzy i szyi, operacje zmniejszające piersi kobiece, operacje ginekomastii, operacje powiększające piersi, plastyki powłok brzucha, odsysanie tkanki tłuszczowej, leczenie zachowawcze i chirurgiczne blizn przerostowych i keloidów.

Czas trwania kursu: 1 tydzień

Miejsce kształcenia: w Klinice Chirurgii Plastycznej ICh AM w Łodzi

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z wiedzy objętej programem kursu przeprowadzane przez kierownika kursu.

7) Temat kursu: "Onkologia w chirurgii plastycznej"

Treść kursu:

Kurs obejmuje następujące zagadnienia: potrzeby rekonstrukcji w chirurgii onkologicznej a jakość życia chorych, rekonstrukcje piersi u chorych onkologicznych, chirurgię raka skóry, patomorfologię i leczenie chirurgiczne czerniaka złośliwego skóry, technikę operacyjną i leczenie uzupełniające guzów ślinianek, patologię i taktykę leczenia raka wargi dolnej, zasady operacji Crille'a oraz zamykania przetok gardła dolnego i przełyku po operacjach laryngologicznych, sposoby zaopatrywania ubytków po wycięciu nowotworów ściany klatki piersiowej, estetyczno-funkcjonalne aspekty i techniki usuwania regionalnych węzłów chłonnych, leczenie obrzęku limfatycznego jako powikłanie po leczeniu onkologicznym, leczenia szkód po radioterapii.

Czas trwania kursu: 1 tydzień

Miejsce kształcenia: w Klinice Chirurgii Plastycznej i Leczenia Oparzeń AM w Gdańsku

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z wiedzy objętej programem kursu przeprowadzane przez kierownika kursu.

8) Temat kursu: "Promocja zdrowia"

Treść kursu: Pojęcie zdrowia i jego uwarunkowań. Promocja zdrowia, pojęcia podstawowe, definicje. Organizacja promocji zdrowia w Polsce i na świecie - przykłady programów. Metody promocji zdrowia. Promocja zdrowia w zakładach opieki zdrowotnej. Wybrane problemy promocji zdrowia kobiet. Ocena skuteczności. Promocja zdrowia w Narodowym Programie Zdrowia.

Czas trwania kursu: 3 dni

Miejsce kształcenia: CMKP.

Forma zaliczenia kursu: kolokwium z wiedzy objętej programem kursu przeprowadzane przez kierownika kursu.

b) Staże kierunkowe

1) Staż specjalizacyjny podstawowy w chirurgii plastycznej

Program stażu

Zakres wiedzy teoretycznej:

- patofizjologia wstrząsu, zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej i równowagi kwasowo-zasadowej, patofizjologia układu krzepnięcia i zaburzeń krzepliwości krwi
- fizjopatologia gojenia ran i leczenia zakażeń w chirurgii
- immunologia przeszczepów tkankowych
- anatomia i histologia skóry i tkanki podskórnej
- chirurgiczna anatomia oczodołu, nosa, nerwu twarzowego, szyi, ręki i przedramienia, kończyny dolnej, układu naczyniowego powłok ciała, układu limfatycznego
- mechanizm wgajania się wolnych przeszczepów skóry, kości, chrząstki i przeszczepów złożonych
- anatomia, podziały i rodzaje uszypułowanych płatów skórno-tłuszczowych
- patomorfologia i podziały znamion barwinkowych, naczynek krwionośnych i limfatycznych
- epidemiologia, klasyfikacja, diagnostyka i profilaktyka oparzeń
- patofizjologia odmrożeń i uszkodzeń tkanek energią promienistą
- embriologia części twarzowej czaszki
- etiopatologia porażenia nerwu twarzowego i połowicznego zaniku twarzy
- etiopatologia zwiotczenia skóry twarzy, szyi i powiek
- etiopatologia guzowatości nosa
- patomorfologia blizn przerostowych i keloidów
- embriologia małżowiny usznej
- epidemiologia, etiologia i podział wad rozwojowych małżowin usznych
- anatomia chirurgiczna wargi górnej i podniebienia
- epidemiologia, etiologia i klasyfikacje rozszczepów wargi górnej i podniebienia
- cefalometria głowy
- epidemiologia, etiologia i podział spodziectwa i wierzchniactwa
- epidemiologia, etiologia, podziały i diagnostyka urazów ręki
- etiopatologia choroby Dupuytrena i przykurczu Volkmana
- etiopatogeneza owrzodzeń troficznych podudzi, odleżyn i obrzęku limfatycznego
- historia chirurgii plastycznej w Polsce i na świecie

Umiejętności praktyczne:

- postępowanie z chorym nieprzytomnym i reanimacyjne w zatrzymaniu akcji serca
- planowanie złożonych zabiegów rekonstrukcyjnych
- umiejętność wykonania przeszczepów skóry, powięzi, ścięgien, chrząstki, kości, śluzówki i nerwów
- planowanie i wytworzenie uszypułowanych płatów skórno-tłuszczowych z sąsiedztwa ubytku, płatów krzyżowych i płata Bakamjiana

- znajomość techniki wytwarzania wolnego płata z pachwiny i operacji Abbe-Estlandera
- leczenie zachowawcze i chirurgiczne blizn przerostowych, przykurczów bliznowatych i keloidów
- znajomość techniki zespalania małych naczyń i nerwów, szycia ścięgien
- umiejętność implantacji protez śródkankowych
- umiejętność chirurgicznego leczenia nowotworów łagodnych i złośliwych skóry
- leczenie miejscowe ran oparzeniowych, umiejętność wczesnego wycięcia tkanek martwiczych i pokrycia ubytku wolnymi przeszczepami skóry
- umiejętność zaopatrzenia chirurgicznego świeżych urazów tkanek miękkich twarzy
- umiejętność wytwarzania płatów wyspowych w zamykaniu ubytków twarzy
- znajomość sposobów rekonstrukcji pełnej grubości policzka, kości pokrywy czaszki i oskalpowania skóry owłosionej głowy
- umiejętność leczenia chirurgicznego porażenia nerwu twarzowego
- umiejętność wykonania operacji zmarszczek twarzy, szyi i powiek
- umiejętność wykonania operacji opadających powiek, zarośniętego worka spojówkowego oraz operacji korekcyjnej fałdów nakątnych
- znajomości sposobów rekonstrukcji drożności dróg łzowych
- umiejętność wykonania operacji korekcyjnych nosa garbatego, krzywego i siodełkowatego
- umiejętność leczenia chirurgicznego częściowych i całkowitych ubytków nosa
- znajomość metod chirurgicznego leczenia rozszczepów wargi górnej i podniebienia.
- znajomość postępowania chirurgicznego w porozszczepowych zniekształceniach wargi górnej, wyrostka zębodołowego, szczęki, nosa i podniebienia
- umiejętność zamknięcia przetoki gardła dolnego i przełyku
- umiejętność leczenia chirurgicznego nowotworów ślinianki przyusznej
- znajomość zabiegów korekcyjnych w przeroście i opadaniu piersi u kobiet, operacji odtwórczych brodawki piersiowej u kobiet
- umiejętność leczenia chirurgicznego ginekomastii, obwisłego brzucha i usuwania nadmiaru tkanki tłuszczowej w zakresie powłok
- znajomość sposobów leczenia chirurgicznego spodziectwa i wierzchniactwa oraz ubytków prącia i niedorozwoju pochwy
- znajomość techniki znieczulenia przewodowego i regionalnego ręki, rodzajów cięć operacyjnych na rękę i przedramieniu oraz zasad plastyki miejscowej i płatami krzyżowymi w zaopatrywaniu ubytków skóry ręki
- umiejętność zaopatrzenia świeżych uszkodzeń ścięgien prostowników i zginaczy ręki, znajomość operacji zastępczych w przypadkach nieodwracalnego uszkodzenia nerwów pośrodkowego, łokciowego i promieniowego oraz w przypadku porażen mieszanych
- umiejętność rozdzielania palców w palcozroście
- umiejętność postępowania chirurgicznego w leczeniu owrzodzeń goleni i zaopatrywania ubytków podudzia
- znajomość metod leczenia chirurgicznego obrzęku limfatycznego
- umiejętność leczenia chirurgicznego odleżyn

Wykaz procedur w jakich lekarz powinien asystować podczas stażu podstawowego

- zeszytcie rozszczepu wargi górnej i podniebienia
- rekonstrukcja małżowiny usznej
- rekonstrukcja cewki moczowej, prącia, moszny i pochwy
- operacje czaszkowo-twarzowe
- operacje mikrochirurgiczne i przenoszenie wolnych płatów tkankowych

Wykaz procedur jakie lekarz powinien wykonać samodzielnie

- różne rodzaje plastyk miejscowych
- przeszczepy skóry pośredniej i pełnej grubości
- przeszczepy śluzówki
- przeszczepy kości i chrząstki
- plastyki płatami skórno-tłuszczowymi
- korekty chirurgiczne następstw wad rozwojowych
- plastyki płatami skórno-mięśniowymi, mięśniowymi i arterializowanym
- przeszczepy nerwów i ścięgien
- operacje rozcięcia dłoniowego i cieśni nadgarstka
- operacje estetyczne uszu, nosa, powiek i twarzy
- operacje estetyczne piersi kobiecych, ginekomastii i powłok brzucha

Forma zaliczenia stażu kierunkowego (u kierownika specjalizacji): a) kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu, b) sprawdzian umiejętności praktycznych - potwierdzenie, że lekarz wykonał samodzielnie zabiegi lub/i procedury wymienione w programie stażu lub uczestniczył (asystował) w ich wykonywaniu.

Czas trwania stażu: 18 miesięcy

Miejsce stażu: macierzysta jednostka prowadząca specjalizację

2) Staż kierunkowy w chirurgii szczękowo-twarzowej

Program stażu

Zakres wiedzy teoretycznej:

Program stażu obejmuje: zasady nowoczesnej diagnostyki urazów czaszki twarzowej, zasady leczenia złamań kości twarzowej części czaszki, zasady leczenia zespołowego nowotworów złośliwych twarzowej części czaszki oraz szyi, zasady leczenia zeszytwnienia i dysfunkcji stawów skroniowo-żuchwowych oraz zasady postępowania w leczeniu wrodzonych i nabytych zniekształceń kości twarzowej części czaszki.

Umiejętności praktyczne:

- leczenia zachowawczo-ortopedycznego złamań szczęk
- rekonstrukcji oczodołu z użyciem przeszczepów lub wszczepów
- chirurgicznego leczenia raka wargi z rekonstrukcją
- resekcji szczęki z powodu nowotworów
- leczenia chirurgicznego morfologicznych wad twarzowo-szczękowo-zgryzowych

Wykaz procedur w jakich powinien uczestniczyć lekarz podczas stażu

- wycięcie raka wargi dolnej z rekonstrukcją
- resekcja szczęki lub żuchwy z powodu nowotworu

- radykalne usunięcie szyjnych węzłów chłonnych

Forma zaliczenia stażu kierunkowego (u kierownika stażu): a) kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu, b) sprawdzian umiejętności praktycznych - potwierdzenie, że lekarz wykonał samodzielnie zabiegi lub/i procedury wymienione w programie stażu lub uczestniczył (asystował) w ich wykonywaniu.

Czas trwania stażu: 2 tygodnie

Miejsce stażu: (do wyboru) I lub II Klinika Chirurgii Szczękowo-Twarzowej AM w Warszawie, Klinika Chirurgii Szczękowo-Twarzowej UJ Collegium Medicum w Krakowie, Klinika Chirurgii Szczękowo-Twarzowej AM we Wrocławiu.

3) Staż kierunkowy w zakresie leczenia oparzeń

Program stażu

Zakres wiedzy teoretycznej:

Program stażu obejmuje: leczenie wstrząsu oparzeniowego, zasady miejscowego leczenia oparzeń, postępowanie we wczesnym wycięciu tkanek martwiczych, leczenie oparzeń chemicznych i elektrycznych, przeszczepianie skóry i opatrunki biologiczne w leczeniu oparzeń.

Umiejętności praktyczne:

- oceny rozległości i głębokości oparzenia
- obliczenia objętości, rodzaju i sposobów przetaczania płynów potrzebnych ciężko oparzonemu
- wczesnego wycinania tkanek martwiczych

Wykaz procedur w jakich powinien uczestniczyć lekarz podczas stażu

- wycięcie blizny pooparzeniowej zastyką miejscową lub przeszczepem skóry
- wycięcie tkanek martwiczych

Forma zaliczenia stażu kierunkowego (u kierownika stażu): a) kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu, b) sprawdzian umiejętności praktycznych - potwierdzenie, że lekarz wykonał samodzielnie zabiegi lub/i procedury wymienione w programie stażu lub uczestniczył (asystował) w ich wykonywaniu.

Czas trwania stażu: 2 tygodnie

Miejsce stażu: (do wyboru) Centrum Leczenia Oparzeń w Siemianowicach Śląskich, Klinika Chirurgii Urazowej, Leczenia Oparzeń i Chirurgii Plastycznej AM w Poznaniu

4) Staż kierunkowy w zakresie chirurgii ręki

Program stażu

Zakres wiedzy teoretycznej:

Program stażu obejmuje: sposoby i technikę znieczulenia ręki, zasady postępowania w świeżych uszkodzeniach ścięgien prostowników i zginaczy oraz nerwów ręki, wtórne przeszczepy ścięgien, pierwotny i wtórny szew nerwu, zasady operacji zastępczych w przypadku uszkodzenia nerwów: pośrodkowego, łokciowego i promieniowego, zasady transpozycji palców, leczenia wad rozwojowych ręki.

Umiejętności praktyczne:

- rozpoznania i leczenia uszkodzeń ścięgien zginaczy i prostowników ręki
- rozpoznania i leczenia uszkodzeń nerwów ręki
- leczeniu chirurgicznym wad rozwojowych ręki

Wykaz procedur w jakich powinien uczestniczyć lekarz podczas stażu

- wtórny przeszczep ścięgien
- pierwotny lub wtórny szew nerwu

Forma zaliczenia stażu kierunkowego (u kierownika stażu): a) kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu, b) sprawdzian umiejętności praktycznych - potwierdzenie, że lekarz wykonał samodzielnie zabiegi lub/i procedury wymienione w programie stażu lub uczestniczył (asystował) w ich wykonywaniu.

Czas trwania stażu: 1 tydzień

Miejsce stażu: (do wyboru) Klinika Traumatologii i Chirurgii Ręki AM w Poznaniu, Klinika Chirurgii Plastycznej CMKP w Warszawie

5) Staż kierunkowy w zakresie rekonstrukcyjnej chirurgii onkologicznej

Program stażu

Zakres wiedzy teoretycznej:

Program stażu obejmuje: podstawy epidemiologii, profilaktyki i patomorfologii nowotworów skóry, kośćca, tkanek miękkich głowy i szyi, piersi i ściany klatki piersiowej, z zasadami postępowania rekonstrukcyjnego w ubytkach tych tkanek.

Umiejętności praktyczne:

- umiejętność zaopatrywania ubytków po wycięciu nowotworów skóry
- sposoby rekonstrukcji piersi u chorych onkologicznych
- umiejętność rozpoznania i leczenia czerniaka złośliwego skóry
- znajomość sposobów leczenia obrzęku limfatycznego jako powikłanie po leczeniu onkologicznym

Wykaz procedur w jakich powinien uczestniczyć lekarz podczas stażu

- rekonstrukcja piersi
- wycięcie nowotworu skóry z rekonstrukcją

Forma zaliczenia stażu kierunkowego (u kierownika stażu): a) kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu, b) sprawdzian umiejętności praktycznych - potwierdzenie, że lekarz wykonał samodzielnie zabiegi lub/i procedury wymienione w programie stażu lub uczestniczył (asystował) w ich wykonywaniu.

Czas trwania stażu: 1 tydzień

Miejsce stażu: Klinika Nowotworów Piersi i Chirurgii Rekonstrukcyjnej Centrum Onkologii – Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie w Warszawie

c) Kształcenie umiejętności wykonywania zabiegów i procedur medycznych

Specjalizujący się lekarz ma obowiązek wykonać w trakcie specjalizacji następujące zabiegi operacyjne:

(kod A) - samodzielnie:

- różne rodzaje plastyki miejscowej - 90
- przeszczepy skóry pośredniej i pełnej grubości - 75
- przeszczepy śluzówki - 5
- przeszczepy kości i chrząstki - 10
- plastyki płatami skórno-tłuszczowymi - 40
- korekty chirurgiczne następstw wad rozwojowych - 40

(kod B) - z asystą lub pod nadzorem kierownika specjalizacji bądź innego lekarza specjalisty wyznaczonego przez niego :

- plastyki płatami skórno-mięśniowymi, mięśniowymi i arterializowanymi - 20
- przeszczepy nerwów i ścięgien - 10
- operacje rozciągnięcia dłoniowego i cieśni nadgarstka - 5
- operacje estetyczne uszu, nosa, powiek i twarzy - 5
- operacje estetyczne piersi kobiecych, ginekomastii i powłok brzucha - 5

(kod C) - w których lekarz uczestniczy jako pierwsza asysta-

- plastyka rozszczepu wargi górnej i podniebienia - 20
- rekonstrukcja małżowiny usznej - 10
- rekonstrukcja cewki moczowej, prącia, moszny i pochwy - 5

(kod D) - w których lekarz uczestniczy jako druga lub trzecia asysta

- operacje twarzowo-czaszkowe - 5
- operacje mikrochirurgiczne i przenoszenie wolnych płatów tkankowych - 5

d) Formy samokształcenia

Studiowanie piśmiennictwa (zalecane minimum bibliograficzne)

Podręczniki i monografie

- Mc Carthy J.: Plastic surgery. Saunders Co., Philadelphia, 1990.
- Aston S.J., Beasley R.W., Thoma Ch.H.: Grabb and Smith's plastic surgery. Lippincott-Ravan Publ., Philadelphia, 1997.
- Krauss M.: Podstawowe zagadnienia z zakresu chirurgii plastycznej. CMKP, Warszawa, 1991.
- Bardach J.: Rozszczepy wargi górnej i podniebienia. PZWL, Warszawa, 1967.
- Holle J.: Chirurgia plastyczna. PZWL, Warszawa, 1996.
- Jassema J.: Rak sutka. Springer PWN, Warszawa, 1998.
- Georgiade G.S.: Plastic, maxillofacial and reconstructive surgery, Williams & Wilkins, 1996.
- Marchac D., Renier D.: Craniofacial surgery for craniosynostosis. Little, Brown Co., Boston, 1982.
- Cormack G.C., Lamberty B.G.H.: Atlas of skin flaps. Churchill Livingstone, 1986..
- Herndon D.,N.: Total burn care. Saunders Co., Philadelphia, 1996.
- Green D.,P.: Operative hand surgery. Churchil Livingstone, Boston, 1993.

- Rybicki Z.: Intensywna terapia dorosłych. Novus Orbis, Gdańsk, 1994.
- Jastrzębski J.: Wstrząs septyczny, niewydolność narządowa. α - medica press, Bielsko-Biała, 1996.

Czasopisma

- Polski Przegląd Chirurgiczny, Czasopismo Stomatologiczne, Chirurgia Narządów Ruchu i Ortopedia Polska, Nowotwory, Ortopedia Szczękowa i Ortodoncja
- Plastic and Reconstructive Surgery, British Journal of Plastic Surgery, Annals of Plastic Surgery, Aesthetic Plastic Surgery, Cleft Palate-Craniofacial Journal, Burns, Acta Chirurgiae Plasticae

Uczestniczenie w działalności towarzystw naukowych

Lekarz specjalizujący się powinien kształcić się systematycznie poprzez uczestniczenie w konferencjach, zjazdach, posiedzeniach naukowych Polskiego Towarzystwa Chirurgii Plastycznej, Rekonstrukcyjnej i Estetycznej oraz innych wskazanych przez kierownika specjalizacji.

Przygotowanie publikacji

Lekarz specjalizujący się zobowiązany jest do napisania pracy pogładowej lub opublikowania w recenzowanym czasopiśmie medycznym pracy oryginalnej, której temat odpowiada programowi specjalizacji z zakresu chirurgii plastycznej.

Samokształcenie w miejscu pracy

Systematyczne samokształcenie w czasie co najmniej 2 letniej praktyki zawodowej, udział w konsultacjach, obchodach lekarskich, seminariach, klinicznych posiedzeniach naukowych i innych formach kształcenia wskazanych przez kierownika specjalizacji

e) Pełnienie dyżurów lekarskich

Lekarz specjalizujący się zobowiązany jest do odbywania co najmniej czterech w miesiącu samodzielnych lub towarzyszących dyżurów lekarskich w szpitalnych oddziałach chirurgii plastycznej.

5. Metody oceny wiedzy i umiejętności praktycznych

a) Kolokwia

Specjalizujący się lekarz jest zobowiązany do zaliczenia niżej wymienionych kolokwiów w dowolnej kolejności u kierownika specjalizacji lub u wyznaczonego przez niego lekarza posiadającego II stopień specjalizacji w chirurgii plastycznej:

1. Historia chirurgii plastycznej.
2. Wskazania i przeciwwskazania do operacji odtwórczych. Wolne przeszczepy skóry pełnej i pośredniej grubości. Wolne przeszczepy koriowo-tłuszczowe.
3. Przeszczepy kości, chrząstki, powięzi, nerwów i śluzówki.
4. Leczenia oparzeń.
5. Nowotwory łagodne i złośliwe powłok, etiopatogeneza i leczenie chirurgiczne.
6. Płaty jednoszypułowe i rurowate. Plastyka miejscowa.
7. Przykurcze bliznowate i ich leczenie.
8. Owrzodzenia troficzne, odleżyny, etiopatologia, leczenie zachowawcze i chirurgiczne.
9. Obrzęk limfatyczny, etiopatologia, leczenie chirurgiczne i zachowawcze.

10. Operacje korekcyjne nosa.
11. Wady rozwojowe twarzy.
12. Wady rozwojowe zewnętrznych części układu moczowo-płciowego.
13. Zabiegi odtwórcze w świeżych urazach twarzy i innych części ciała (bez ręki).
14. Operacje odtwórcze zniekształceń pourazowych i pochorobowych głowy i szyi.
15. Zabiegi odtwórcze w świeżych urazach ręki. Anatomia chirurgiczna ręki.
16. Leczenie chirurgiczne wtórnych zniekształceń i wad rozwojowych ręki. Choroba Dupuytrena.
17. Chirurgia estetyczna.
18. Wolne płaty tkankowe z zespoleniem mikrochirurgicznym.
19. Postępy w chirurgii plastycznej.

oraz

Kolokwium po każdym kursie specjalizacyjnym u kierownika kursu.

Kolokwium po każdym stażu kierunkowym u kierownika stażu.

Kolokwium z prawa medycznego we właściwym wojewódzkim ośrodku kształcenia u osoby uprawnionej przez okręgową radę lekarską

b) Sprawdziany umiejętności praktycznych

Sprawdzanie umiejętności praktycznych dokonuje systematycznie w trakcie wykonywania poszczególnych zabiegów przewidzianych w programie specjalizacyjnym kierownik specjalizacji.

Po każdym stażu kierunkowym lekarz zalicza sprawdzian umiejętności praktycznych – w formie potwierdzenia przez kierownika stażu, że lekarz wykonał samodzielnie zabiegi lub/i procedury wymienione w programie stażu lub uczestniczył (asystował) w ich wykonywaniu.

c) Ocena przygotowanej publikacji

Pracę pogładową lub pracę oryginalną zgłoszoną do opublikowania ocenia i zalicza kierownik specjalizacji.

6. Czas trwania specjalizacji

Dla lekarzy posiadających specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w chirurgii ogólnej lub chirurgii dziecięcej czas trwania specjalizacji jest nie krótszy niż 2 lata (w tym staż specjalizacyjny podstawowy 18,5 miesiąca + staże kierunkowe 1,5 miesiąca + kursy 2 miesiące + urlopy 2 miesiące = 24 miesiące)

7 - Państwowy egzamin specjalizacyjny

Studia specjalizacyjne w chirurgii plastycznej kończą się państwowym egzaminem specjalizacyjnym złożonym z części teoretycznej i części praktycznej. Kolejność zdawania poszczególnych części egzaminu:

- 1) egzamin praktyczny, w terminie nie krótszym niż 1 miesiąc przed egzaminem testowym – egzamin praktyczny składa się z części nie zabiegowej i zabiegu operacyjnego;

* część nie zabiegowa polega na zbadaniu chorego, postawieniu rozpoznania, zaplanowaniu badań pomocniczych, przeprowadzeniu rozpoznania różnicowego, zaplanowaniu zabiegu operacyjnego i leczenia przed- i pooperacyjnego oraz napisaniu pracy pogładowej na temat operowanej jednostki chorobowej

* część zabiegowa polega na wykonaniu zabiegu operacyjnego, ujętego w programie specjalizacyjnym

- 2) egzamin testowy, w terminie nie krótszym niż 1 dzień przed egzaminem ustnym (zestaw pytań testowych wielorakiego wyboru z zakresu wymaganej wiedzy wymienionej w programie specjalizacji)
- 3) egzamin ustny. (zestaw ustnych pytań problemowych z zakresu wymaganej wiedzy wymienionej w programie specjalizacji)

8 – Ewaluacja programu studiów specjalizacyjnych

Począwszy od 2001 roku program studiów specjalizacyjnych będzie okresowo poddawany ewaluacji i w razie potrzeby modyfikowany przede wszystkim w związku z postępami wiedzy medycznej i koniecznością ciągłego doskonalenia procesu specjalizacji lekarskich - po zasięgnięciu opinii nadzoru specjalistycznego, samorządu lekarskiego, towarzystw naukowych, CMKP i Ministerstwa Zdrowia. Specjalizujący się lekarze oraz ich kierownicy specjalizacji zobowiązani są śledzić i uwzględniać zmiany programowe i odpowiednio korygować proces własnych studiów specjalizacyjnych. Aktualna, obowiązująca wszystkich specjalizujących się lekarzy wersja programu studiów specjalizacyjnych w chirurgii plastycznej, jest dostępna na stronie Internetowej CMKP: www.cmkp.edu.pl